

วัฒนธรรมการเมืองของ ประเทศมุสลิมในอาเซียน: กรณีศึกษาอินโดนีเซีย

Political Culture of Muslim Countries in ASEAN:
Case Study Indonesia

สามารถ ทองเฝื่อ

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดและขับเคลื่อนวัฒนธรรมทางการเมืองประเทศมุสลิมในอาเซียน ศึกษากรณีเฉพาะอินโดนีเซีย ศึกษาพัฒนาการของวัฒนธรรมการเมืองรวมถึงผลกระทบจากการใช้วัฒนธรรมการเมืองแบบอิสลามในแง่มุมต่าง ๆ ภายในประเทศอินโดนีเซีย โดยวางอยู่บนสมมติฐานที่ว่าศาสนาอิสลามและแนวคิดอิสลามนั้นมีอิทธิพลต่อพัฒนาการด้านวัฒนธรรมการเมืองอย่างไรโดยเฉพาะอย่างยิ่งในอินโดนีเซียหลังได้รับเอกราช กระแสการเรียกร้องอิสลามและอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมการเมืองนั้นส่งผลต่อการเป็นวัฒนธรรมการเมืองแบบอิสลามในอินโดนีเซียตลอดจนมีการนำอิสลามมาบูรณาการและปรับใช้อย่างไรในบริบททางการเมืองและเหตุการณ์ในแต่ละยุคสมัยต่าง ๆ จากการศึกษาในครั้งนี้สามารถที่จะกล่าวได้ว่าเราในฐานะประชาชนชาวไทยควรตระหนักถึงความสำคัญและทำความเข้าใจบริบทในทางวัฒนธรรมการเมืองอิสลามของอินโดนีเซีย ซึ่งนับได้ว่ามีความสำคัญต่อเราเนื่องจากประเทศนี้ถือเป็นประเทศเพื่อนบ้านที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศไทยมาเป็นเวลานานและประชากรส่วนใหญ่ของประเทศเป็นชาวมุสลิม เราสามารถที่จะแสวงหาจุดร่วมและสงวนจุดต่างในการคบหาสมาคมกับผู้คนของประเทศนี้ได้หากเราเรียนรู้และเข้าใจซึ่งกันและกัน นอกจากนี้แล้วทางการไทยหรือหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับสองประเทศนี้ควรพิจารณาแนวทางในการกำหนดกรอบแนวนโยบาย วางแผนงานของการดำเนินนโยบายต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ การศึกษา สังคมและวัฒนธรรม หรือแม้กระทั่งสามารถนำบทเรียนที่ได้รับจากการเรียนรู้ในประเทศดังกล่าวของทั้งสองประเทศนี้มาประยุกต์ใช้ในประเทศไทยอีกด้วย นอกจากนี้แล้วเราควรที่จะมีการศึกษาวิจัยประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการนำอิสลามมาใช้ในทางการเมืองการปกครองและการบริหารภายในประเทศอื่น ๆ ที่เป็นเพื่อนบ้านอาเซียนของไทยเพื่อที่จะสามารถทำความเข้าใจบริบทของประเทศนั้น ๆ เพิ่มขึ้น

คำสำคัญ: วัฒนธรรมการเมือง, ประเทศมุสลิมในอาเซียน, อินโดนีเซีย

Abstract

The study of Political Culture of Muslim Countries in ASEAN: Case study Indonesia. The purpose of this research is to study the formative factors and to create the political culture especially in Indonesia. Study of the development of political culture as well as the impact of Islamic political culture on various aspects within the Indonesia then to know the impact of using political Islamic culture in this country in order to set the foundation of politic based on the guidelines of Islam from Muslim countries in southeast Asia countries. Moreover, researcher has analyzed the assumption that is Islam and Islamic concepts have an influence the development of political culture in Indonesia after independence. From the study was able to say that we should be aware of the importance and understanding of the context in the way Islamic politics of this country, Indonesia which is considered vital to Thailand because Indonesia are considered neighboring country in ASEAN that have good relations with Thailand for a long time, and the majority of the population of the country is Muslim. We are able to seek common ground and reserve differences in fellowship with the people of this country if we learn and understand each other. In addition, the Thailand authorities and agencies, both public and private, who are involved in the field of international relations with the two countries, should consider the policy framework, plan of implementation of the policy. Whether it is Politics, economy, education, society and culture or even can apply lessons that have been learned from the issues of the two countries said this applied in the country in Thailand. Moreover, we ought to have an education on issues related to the political Islamic culture into the politics and government within the other neighbors in ASEAN countries, in order to be able to increase understanding the context of that country.

Keywords: Political Culture, Muslim countries in ASEAN, Indonesia

บทนำ

พฤติกรรมการเมืองของระบบการเมืองเกิดขึ้นเนื่องจากวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับการเมืองอันเป็นรากฐานของสังคมหนึ่ง ๆ และวัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมทางสังคม (Social Culture) หรือวัฒนธรรมของชาติ (National Culture) คำว่า “วัฒนธรรม” หมายถึง “วิถีชีวิต” (Way of Life) ของกลุ่มคน ซึ่งแบบแผนรวมทั้งหมด (Configuration) ของชีวิตนี้มักจะเป็นแบบแผนคล้าย ๆ กัน และแบบแผนชีวิตเหล่านี้ เป็นแบบแผนที่มีการเรียนรู้และมีการถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งสู่อีกคนหนึ่งโดยอาศัยภาษาหรือการเลียนแบบ การศึกษา วัฒนธรรมการเมืองเป็นสิ่งจำเป็นในการชี้วัดพัฒนาการของระบอบการปกครองในแต่ละสังคม สำหรับความหมายของวัฒนธรรมการเมืองนั้น นักรัฐศาสตร์ให้ความหมายที่หลากหลาย Almond ให้ความหมายว่าวัฒนธรรมการเมืองเป็นลักษณะเฉพาะที่เป็นตัวกำหนดและกำกับระบบการเมือง (พัชรมน โตสุรัตน์, 2558, น.1) สามประเทศในอาเซียนที่ตั้งอยู่บนเกาะบอร์เนียว ได้แก่ ประเทศบรูไน มาเลเซียและอินโดนีเซีย เป็นกลุ่มประเทศที่ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามแต่ก็มีประชาชนส่วนหนึ่งนับถือศาสนาพุทธ คริสต์ และฮินดูด้วยสัดส่วนที่แตกต่างกันไป ซึ่งใช้ภาษามลายูและภาษาอินโดนีเซียที่สามารถสื่อสารเข้าใจกันได้ มาตรฐานอย่างเป็นทางการของภาษามลายูนั้นมีการตกลงร่วมกันระหว่างอินโดนีเซีย มาเลเซียและบรูไนว่าใช้บาฮาซาริเยา (Bahasa Riau) เป็นมาตรฐาน อันเป็นภาษาของหมู่เกาะรีเยาซึ่งถือว่าเป็นต้นกำเนิดของภาษามลายูมาช้านาน อีกทั้งยังมีวัฒนธรรมประเพณี ศิลปะ การแสดงที่คล้ายคลึงกันถึงแม้ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการทาง

การเมือง สภาพสังคมและเศรษฐกิจจะแตกต่างกัน แต่กระนั้นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อพัฒนาการของระบอบการเมืองการปกครองของทั้งสามประเทศคือศาสนาอิสลาม ดังนั้น การศึกษาเรื่องวัฒนธรรมการเมืองอันมีศาสนาอิสลามเป็นตัวชูโรงที่สำคัญจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจอย่างยิ่ง สำหรับประเทศอินโดนีเซียซึ่งประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ธรรมเนียมปฏิบัติและการดำรงชีวิตของประชาชนจึงมีความผูกพันกับศาสนาอิสลามเป็นอย่างยิ่ง

ประเทศอินโดนีเซียเป็นประเทศหมู่เกาะที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก และเป็นประเทศที่มีประชากรมุสลิมมากที่สุดในบรรดาประเทศมุสลิมทั่วโลก กระนั้นก็ตามอินโดนีเซียมีรัฐธรรมนูญที่มีลักษณะโลกนิยม (Secular) กล่าวคือ ประเทศอินโดนีเซียเป็นประเทศมุสลิมที่มีการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย แม้อินโดนีเซียไม่ใช่ประเทศที่เป็นรัฐอิสลามโดยการใช้กฎหมายชารีอะห์ (Shariah) แต่บทบาทของอิสลามมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อชีวิตส่วนตัวและชีวิตสาธารณะ (Public Life) ของผู้คนหมู่เกาะอินโดนีเซียเคยปกครองโดยระบบสุลต่าน (Sultanate) อันมีอิสลามเป็นรากฐานสำคัญ ก่อนที่อินโดนีเซียจะได้

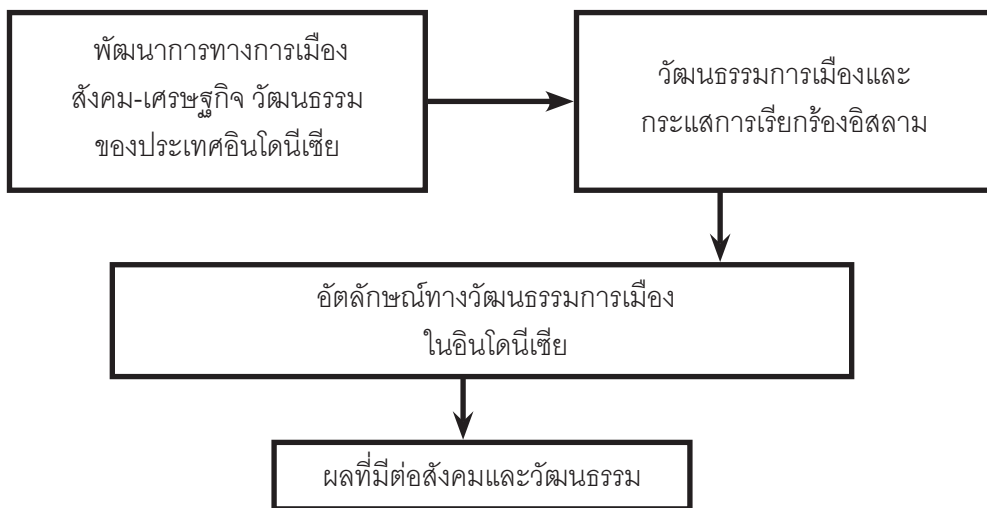
รับเอกราชจากฮอลันดาหรือเนเธอร์แลนด์มีการถกเถียงถึงบทบาทของอิสลามในรัฐชาติสมัยใหม่ที่กำลังจะเกิดขึ้น ฝ่ายที่ต้องการให้อินโดนีเซียเป็นรัฐอิสลามพ่ายแพ้แก่พลังของขบวนการชาตินิยม (Nationalism) ที่ต้องการแยกการเมืองออกจากศาสนา (มุฮัมหมัด อิลยาส หนุ้าปริง, 2553) กลุ่ม Masyumi ได้เตรียมจัดตั้งรัฐอิสลามหากได้รับเอกราช จะใช้หลักชารีอะห์ ขณะที่กลุ่มของซูการ์โนซึ่งเป็นประธานาธิบดีคนแรกของอินโดนีเซีย และฝ่ายชาตินิยมกลับต้องการใช้หลัก “ปัญจศีล” (Pancasila) ทำให้เกิดความไม่ลงรอยกันจนเป็นที่มาของการประนีประนอมตาม “กฎบัตรแห่งจาการ์ตา” (Jakarta Charter) ภายหลังจากซูการ์โนประกาศเอกราชได้ประกาศยกเลิกกฎบัตรดังกล่าว และปฏิเสธการใช้อิสลามนำการเมืองอย่างสิ้นเชิง (ทวีศักดิ์ เผือกสม, 2547) แนวคิดการนำอิสลามสู่การเมืองเห็นได้ชัดเจนอีกครั้งในเวลาที่เราเรียกกันว่ายุคระเบียบใหม่ (Order Baru หรือ New Order) ของประธานาธิบดีซูฮาร์โตช่วงปลายทศวรรษที่ 1980 ซูฮาร์โตได้หนุนหลังกลุ่มมุสลิม ดำเนินนโยบายเปิดทางให้แก่กลุ่มมุสลิม และการศึกษาอิสลามนำมาสู่นโยบายและการนำมาปฏิบัติหลายอย่าง (มุฮัมหมัดอิลยาส หนุ้าปริง, 2553) การสิ้นสุดยุคซูฮาร์โตทำให้การเมืองของอินโดนีเซียมีการเปิด

กว้างมากขึ้นและเป็นจุดเริ่มต้นของประเทศอินโดนีเซียต่อการเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยอย่างเต็มรูปแบบ การเลือกตั้งใน ค.ศ. 1999 พรรคการเมืองของมุสลิมยุคนี้แยกเป็นสองส่วน กล่าวคือ พรรคการเมืองที่เน้นสมาชิกมุสลิมและผสมผสานกัน หรือที่เรียกว่า Exclusive Party และ Inclusive Party ตามลำดับ (Horalid Crouch, 2002) นายโจโก วิโดโด หรือโจโกวีเป็นผู้สมัครคนแรกนับแต่ที่อินโดนีเซียเปลี่ยนมาใช้วิธีให้ประชาชนเลือกตั้งประธานาธิบดีโดยตรง นายโจโกวีได้เสนอให้อินโดนีเซียต้อง “ปฏิวัติวิธีคิด” ของคนในชาติเพื่ออนาคตอันรุ่งเรืองของประเทศ โดยแนวทางของประธานาธิบดีโจโกวีโดโดคือการสร้างระบบการเมืองที่โปร่งใสมากขึ้น พึ่งพาตัวเองได้ในเชิงเศรษฐกิจ มีความมั่นคงทั้งด้านอาหารและพลังงาน ปรับปรุงระบบการศึกษาและสาธารณสุข เน้นการจ้างงานในประเทศ ลดการเผชิญหน้ากันของกลุ่มศาสนาต่าง ๆ (Siam Intelligence, 2559) และสิ่งที่ผู้นำคนใหม่ของอินโดนีเซียจะต้องเผชิญหน้ารับมือคือปัญหาการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ชะลอตัว มีการคอร์รัปชัน ความยากจน และความกังวลว่าชาวมุสลิมหัวรุนแรงที่ไปร่วมรบในตะวันออกกลาง อาจกลับมาฟื้นฟูเครือข่ายก่อการร้ายในอินโดนีเซีย (ASTV ผู้จัดการออนไลน์, 2559)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าวัฒนธรรมการเมืองจึงมีประวัติศาสตร์และความสัมพันธ์อันยาวนานและมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ประเทศอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศอินโดนีเซีย กล่าวได้ว่ากระแสอิสลามยังคงถูกซึมซับในทุกมิติและกลายเป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่ยังปรากฏมานาน ทั้งในด้านการดำรงชีวิต เศรษฐกิจ สังคม ซึ่งเป็นตัวชูโรงอันสำคัญของพัฒนาการด้านวัฒนธรรมการเมืองในแบบอิสลามในอินโดนีเซียอีกด้วย

กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ (Analytical Framework)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดและขับเคลื่อนเป็นวัฒนธรรมการเมืองในอินโดนีเซีย
2. เพื่อศึกษาถึงพัฒนาการของวัฒนธรรมการเมืองในอินโดนีเซีย
3. เพื่อศึกษาถึงผลกระทบจากการใช้วัฒนธรรมการเมืองแบบอิสลามในแง่มุมต่าง ๆ ภายในประเทศอินโดนีเซีย เช่น ด้านสังคม การศึกษา และเศรษฐกิจ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “วัฒนธรรมการเมืองของประเทศมุสลิมในอาเซียน: กรณีศึกษาอินโดนีเซีย” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจและเน้นการศึกษาเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการวิจัยที่เริ่มจากการเก็บข้อมูลเอกสารและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก งานวิจัยนี้ได้กำหนดแนวทางการวิจัยโดยยึดตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยได้มีการออกแบบสาระสำคัญที่จะนำมาเป็นหัวข้อหลักของการวิจัย แยกเป็นหัวข้อใหญ่และย่อย ทั้งนี้ก่อนจะได้มาซึ่งหัวข้อดังกล่าวจำเป็นต้องทบทวนวรรณกรรมเป็นเบื้องต้นก่อนว่าจะลำดับความสำคัญเรื่องใดก่อนและหลัง และหัวข้อใดควรเป็นหัวข้อใหญ่และหัวข้อย่อยตามลำดับ เครื่องมือวิจัยสำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือการออกแบบสัมภาษณ์เชิงเจาะลึก ทั้งนี้ผู้วิจัยจะดำเนินการออกแบบการสัมภาษณ์หลังจากการดำเนินการวิจัย

**ชุการ์โนเชื่อมั่นในการปกครองแบบศูนย์รวม
เพราะเขาเห็นว่าอินโดนีเซียเป็นสังคมที่มีความหลากหลาย
ในทางเชื้อชาติและวัฒนธรรม
รวมถึงสภาพภูมิประเทศเป็นหมู่เกาะ เสี่ยงต่อความแตกแยก
ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีระบบการปกครอง
ที่ทำให้รัฐบาลมีความเข้มแข็ง
สามารถสร้างความมั่นคงและเป็นหนึ่งเดียวให้กับประเทศ**

จากเอกสาร การสัมภาษณ์เจาะลึกจะดำเนินการเพื่อเติมเต็มความสมบูรณ์ของสาระการวิจัย และบางทศนะที่อาจแปลกแยกจากที่ได้จากเอกสาร การสัมภาษณ์จะดำเนินการตามกรอบของวัตถุประสงค์ ส่วนคำถามเป็นการถามแบบไม่มีโครงสร้างและข้อคำถามอาจมีความแตกต่างของข้อมูล และจะพยายามหลีกเลี่ยงคำถามที่อาจมีผลกระทบต่อผู้วิจัยและผู้ให้สัมภาษณ์ หลังจากนั้นได้มีวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ใช้ศาสตร์ทางประวัติศาสตร์ อีสลามศึกษา และรัฐศาสตร์มาบูรณาการในการวิเคราะห์ เพื่อให้การวิเคราะห์มีความครอบคลุมและตรงประเด็น

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

จะเห็นได้ว่าวัฒนธรรมทางการเมืองนี้มีส่วนสำคัญในการกำหนดรูปแบบพฤติกรรมการเมืองของบุคคลแต่ละเชื้อชาติ แต่ละชนชั้นให้ต่างกันออกไป วัฒนธรรมการเมืองหมายถึง ทศนคติ ความเชื่อ ค่านิยมของสมาชิกในสังคมที่มีต่อการเมือง ซึ่งเป็นผลมาจากการกล่อมเกลากทางการเมือง ทั้งในระดับครอบครัว โรงเรียน สถาบันการศึกษา และสถานที่ทำงาน นอกจากนี้วัฒนธรรม

การเมืองเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง พัฒนาการทางการเมือง และรูปแบบของการเมืองการปกครองที่เป็นอยู่ในแต่ละประเทศ จะเห็นได้ว่าในกลุ่มประเทศอาเซียนนั้นนอกจากจะมีวัฒนธรรมทางสังคมและเศรษฐกิจที่หลากหลายแล้ว สิ่งที่ดีถือว่าเป็นเรื่องสำคัญของประเทศต่าง ๆ นั่นก็คือ “การเมืองการปกครอง” ความหลากหลายของวัฒนธรรมการเมืองจะนำพามาซึ่งการกำหนดนโยบายแนวทางการบริหารการเมืองการปกครองของแต่ละประเทศให้เหมาะสมและสามารถใช้ได้ เป็นที่ยอมรับของคนทั้งประเทศ ซึ่งถึงแม้ว่านโยบายทางการเมืองบางนโยบาย หรือระบอบการปกครองบางระบบอาจไม่สามารถตอบโจทย์ความต้องการได้ทั้งหมดแต่ก็ถือได้ว่าเป็นที่ยอมรับและใช้ได้เหมาะสมที่สุดแล้ว

สำหรับวัฒนธรรมการเมืองของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนนั้นถูกแบ่งออกเป็นสองกลุ่มใหญ่ ๆ คือ

1. กลุ่มประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย ประกอบไปด้วยประเทศราชอาณาจักร ซึ่งมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขอย่างราชอาณาจักรไทยและราชอาณาจักรกัมพูชา

สาธารณรัฐสิงคโปร์ มาเลเซีย สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ และประเทศที่เพิ่งได้เข้ามา ล้มลงความหวานหอมของประชาธิปไตยหมดๆ อย่างสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

2. กลุ่มประเทศที่ปกครองด้วยระบอบสังคมนิยม (จากเผด็จการเปลี่ยนเป็นสังคมนิยม) อันได้แก่ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และประเทศที่ปกครองด้วยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มีเพียงประเทศเดียวในอาเซียนก็คือ เนการาบรูไนดารุสซาลาม ซึ่งยึดกษัตริย์เป็นอัครตา

ในประเทศอินโดนีเซียเป็นประเทศหมู่เกาะที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก มีประชากรเป็นมุสลิมเป็นส่วนใหญ่ (ประมาณ 86% ของประชากรทั้งหมด) และเป็นประเทศที่มีประชากรมุสลิมมากที่สุดในบรรดาประเทศมุสลิมทั่วโลก กระนั้นก็ตามอินโดนีเซียมีรัฐธรรมนูญที่มีลักษณะโลกนิยม (Secular) แม้อินโดนีเซียไม่ใช่ประเทศที่เป็นรัฐอิสลามโดยการใช้กฎหมายชาร์อะห์ (Shariah) เป็นหลักก็ตามแต่บทบาทของศาสนาอิสลามมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อชีวิตส่วนตัวและชีวิตสาธารณะ (Public Life) ของผู้คน ประวัติศาสตร์ทางการเมืองของอินโดนีเซีย

ได้ผ่านการขับเคลื่อนของศาสนาอิสลามในประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งอินโดนีเซียมีระบบการปกครองแบบสาธารณรัฐโดยมีประธานาธิบดีเป็นประมุขของรัฐ และหัวหน้าฝ่ายบริหารรัฐธรรมนูญแห่งปี 1945 เป็นรัฐธรรมนูญที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน และได้มีการกำหนด “หลักปญจศีล” (Pancasila) สำหรับหลักพื้นฐานของ ปญจศีลนั้น หลักๆ จะกล่าวถึงแนวคิดแบบชาตินิยมแห่งอินโดนีเซีย แนวความคิดลัทธิชาตินิยมแบบนานาชาติหรือหลักมนุษยธรรม และรวมไปถึงความเห็นพ้องต้องกันโดยการใช้หลักยุติธรรมในสังคม และสุดท้ายหลักการสร้างอินโดนีเซียเมอร์เดกา (Merdeka) คือให้หลักการนับถือต่อเอกองค์อัลลอฮ์ เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวให้ประชาชนมีความเป็นหนึ่งเดียว ต่อมาการใช้หลักปญจศีลนี้ก็ได้อีกต่อด้านขึ้น โดยมีการอ้างว่า หลักดังกล่าวได้ให้ผลประโยชน์แก่ฝ่ายรัฐเพียงผู้เดียว จึงทำให้เกิดการเดินขบวนชุมนุมกันเป็นจำนวนมาก เหตุการณ์ดังกล่าวนี้ นับว่าเป็นจุดเริ่มต้นของประวัติศาสตร์ทางการเมืองของอินโดนีเซีย

อินโดนีเซียนั้นเป็นการปกครองแบบประชาธิปไตยระบบประธานาธิบดี แต่อย่างไรก็ตามโดยรวมแล้วนั้นก็นับว่าไม่แตกต่างกันมากนักกับ

ประเทศอื่นๆ เพราะเป้าหมายของการปกครองประเทศของแต่ละประเทศนั้นคือ การที่ปกครองประเทศให้มีความสุข และตอบสนองต่อความเป็นสุขของประชาชนในประเทศให้ได้มากที่สุด นอกจากรูปแบบการปกครองแล้วก็ยังมีเรื่องของ การบูรณาการอิสลามทางการเมืองการปกครอง โดยได้ใช้แนวคิดหลักเดียวกันคือ หลักการนับถือต่อพระเจ้าเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวให้ประชาชนมีความเป็นหนึ่งเดียว และในประเด็นสุดท้ายการจัดแบ่งรูปแบบการเมืองการปกครองของกลุ่มโลกมุสลิมในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้แก่ บรูไน มาเลเซีย และอินโดนีเซียนั้นก็อาจมีความแตกต่างกันไป ส่วนหนึ่งเกิดจากได้รับอิทธิพลจากประเทศเจ้าอาณานิคมที่เข้ามาปกครองประเทศในช่วงนั้น ทำให้ได้รับอิทธิพลโครงสร้างการเมืองการปกครองของประเทศเจ้าอาณานิคมนั้นมาบ้างเป็นบางส่วน อย่างไรก็ตามโครงสร้างหลักของการปกครองประเทศนั้นก็ได้อุสสร้างขึ้นมาใหม่โดยอาจมีโครงสร้างเดิมอยู่บ้าง ทั้งนี้ก็เพื่อให้เกิดการสร้าง ความเจริญของชาติให้มีการพัฒนาต่อไป

ดังนั้นวัฒนธรรมการเมืองอิสลามในที่นี้หมายถึงแนวคิดที่นำเอาหลักการอิสลามเข้ามามีบทบาทในทางการเมือง อันเนื่องมาจากการเมืองนั้นสามารถที่จะส่งผลกระทบหรือมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตที่รวมไปถึงสิทธิเสรีภาพในการประกอบศาสนกิจในชีวิตประจำวันของชาวมุสลิม ซึ่งถือได้ว่าเป็นวิธีการที่สามารถประสานความเป็นอิสลามไปด้วยกันกับความเป็นรัฐชาติสมัยใหม่ผ่านการมองอิสลามในฐานะการมีอัตลักษณ์ทางการเมืองที่สามารถแสดงออกได้อย่างเสรี อย่างไรก็ตามอันที่จริงแล้วคำว่าวัฒนธรรมการเมืองนั้นไม่ใช่เป็นเรื่องใหม่แต่อย่างใด เนื่องจากมีการใช้คำนี้กันมาตั้งแต่ในช่วงปลายศตวรรษที่ 20 แต่มาได้รับความ

นิยมแพร่หลายและได้รับความสนใจในการกล่าวถึง คำนี้ขึ้นมาอีกครั้งหลังเกิดเหตุการณ์ตึกเวิร์ดเทรด เซ็นเตอร์ในสหรัฐอเมริกาถูกล้มหรือที่รู้จักกันว่า เหตุการณ์ 9/11 เมื่อ ค.ศ. 2001 ซึ่งคำดังกล่าวนี้มักถูกนำมาใช้ในลักษณะที่มีความเกี่ยวข้องกับ เหตุการณ์ความเคลื่อนไหวทางการเมืองของมุสลิม และยังมีความเข้าใจแบบแยกส่วนว่าอิสลามเป็น ความเชื่อศรัทธาส่วนบุคคลของชาวมุสลิมทั่ว ๆ ไป ซึ่งความเข้าใจดังกล่าวไม่ถูกต้องเพราะในความเป็นจริงแล้วศาสนาอิสลามมีส่วนเกี่ยวข้องกับทาง สังคมและการเมืองเป็นอย่างมาก ในช่วงแรก ๆ คำดังกล่าวนี้ได้ถูกอธิบายจากนักวิชาการตะวันตก อย่าง John L. Esposito (1997) ที่ได้ให้คำจำกัด ความและอธิบายว่า วัฒนธรรมการเมืองอิสลามมีฐานมาจากการฟื้นฟูศาสนาอิสลามร่วมสมัยที่ได้ส่งผลกระทบต่องิวัตรชีวิตผู้คนโดยเฉพาะชาวมุสลิมเอง ที่ปฏิบัติตามหลักการศาสนบัญญัติที่ได้กำหนดเอาไว้และได้กลายเป็นอุดมการณ์หรือแนวคิดทางเลือก ขึ้นมาผ่านประโยชน์ต่าง ๆ หรือสโลแกนต่าง ๆ เช่น อิสลามคือทางออกหรือไม่ใช่ทั้งตะวันตกและตะวันออก เป็นต้น

ที่มา : <http://pracob.blogspot.com/2015/09/blog-post.html>

วัฒนธรรมการเมืองภายใต้การนำของแต่ละประธานาธิบดี

ภายใต้การนำของซูการ์โน ฮัตตา ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีใน ค.ศ. 1945- 1967 ซูการ์โนเชื่อมั่นในการปกครองแบบศูนย์รวม เพราะเขาเห็นว่าอินโดนีเซียเป็นสังคมที่มีความหลากหลายในทางเชื้อชาติและวัฒนธรรม รวมถึงสภาพภูมิประเทศเป็นหมู่เกาะเสี่ยงต่อความแตกแยก ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีระบบการปกครองที่ทำให้รัฐบาลมีความเข้มแข็งสามารถสร้างความมั่นคงและเป็นหนึ่งเดียวให้กับประเทศ รัฐบาลอินโดนีเซียก็ได้หยิบยกประเด็นการกระจายอำนาจขึ้นมาทบทวนอีกครั้งหนึ่ง รัฐบาลของซูการ์โนได้ออกกฎหมายฉบับที่ 1/1957 ซึ่งเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น (Pemerintahan Daerah) ว่าด้วยการกระจายอำนาจของรัฐบาลในระดับมณฑลและระดับจังหวัด กฎหมายฉบับนี้ได้ให้อำนาจการปกครองแก่ท้องถิ่นต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้นในหลายด้าน โดยที่สำคัญคือการอนุญาตให้ท้องถิ่นสามารถเลือกผู้นำของตนเองผ่านสภามณฑลและสภาจังหวัดในการแต่งตั้งผู้ว่าราชการมณฑล (Gubernur) และผู้ว่าราชการจังหวัด (Bupati) ของตนเองได้ และยังให้อำนาจแก่ท้องถิ่น

ในการบริหารการคลังของตนเองได้อย่างมีอิสระในระดับหนึ่ง การเปลี่ยนแปลงครั้งนี้นับเป็นครั้งแรกที่ผู้มีอำนาจบริหารในระดับท้องถิ่นเปลี่ยนจากเจ้าหน้าที่ส่วนกลางแต่งตั้งมาเป็นการเมืองที่มาจากการเลือกตั้ง (ภาณุวัฒน์ พันธุ์ประเสริฐ, 2557)

ในยุคดำรงตำแหน่งของประธานาธิบดีซูฮาร์โต ใน ค.ศ. 1967-1998 หรือที่เรียกกันว่า “ยุคระเบียบใหม่” (New Order) นั้น จุดมุ่งหมายประการสำคัญที่สุดของรัฐบาลไม่ใช่การพัฒนาการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย แต่คือการสร้างเสถียรภาพทางการเมือง ซูฮาร์โตมีความเชื่อว่าการเมืองมีความสงบนิ่ง รัฐบาลอยู่ในอำนาจได้อย่างมั่นคงแล้วจะทำให้รัฐบาลสามารถมุ่งดำเนินนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อประโยชน์แก่คุณภาพชีวิตของประชาชนได้โดยไม่ต้องพะวงกับความวุ่นวายทางการเมืองที่เคยเป็นปัญหารุมเร้าอินโดนีเซียในยุคของซูการ์โน กล่าวได้ว่าฐานความชอบธรรมของรัฐบาลซูฮาร์โตนั้นมาจากเสถียรภาพทางการเมืองและการเติบโตทางเศรษฐกิจ การปกครองของอินโดนีเซียในยุคระเบียบใหม่ดำเนินไปตามหลักการรวมอำนาจเข้าสู่ศูนย์กลาง ซูฮาร์โตเองมีอำนาจเบ็ดเสร็จเหนือสถาบันหลักสามสถาบันของประเทศ อันได้แก่ กองทัพ ระบบราชการ (โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระทรวงมหาดไทย) (ภาณุวัฒน์ พันธุ์ประเสริฐ, 2557)

ภายใต้การนำของประธานาธิบดีบี. เจ. ฮาบีบี ใน ค.ศ. 1998 - 1999 เป็นยุคระเบียบปฏิรูป (Reform Order) การปกครองของเขามีความโดดเด่นในเรื่องของการร่วมมือกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund-IMF) เพื่อช่วยเหลือฟื้นฟูเศรษฐกิจ นอกจากนี้ฮาบีบียังผ่อนปรนในเรื่องของการควบคุมสื่อและเสรีภาพในการแสดงออกอีกด้วย การเปลี่ยนแปลงบางอย่างเกิดขึ้นจากการบริหารของเขา คือการปล่อยเสรีภาพให้แก่

ที่มา : <https://www.gotoknow.org/posts/561689>

ที่มา : <http://lombokpost.net/2019/03/27/prabowo-minta-dukungan-total-dari-ntb/>

พรรคการเมืองต่าง ๆ การมอบเสรีภาพให้แก่สื่อเสรีภาพในการพูด และยกเลิกกฎหมายการบ่อนทำลาย (Subversion Law) ประธานาธิบดีฮาปีบีได้ใช้วัฒนธรรมการเมืองอิสลามในการนำการปกครอง

ส่วนในยุคประธานาธิบดีอับดุลเราะห์มาน วาฮิด เข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีใน ค.ศ. 1999 - 2001 ด้วยการสนับสนุนจากพรรคโกลดาร์และพรรคการเมืองมุสลิมอีกหลายพรรค และถือเป็นช่วงเวลาของความไม่ลงรอยกันภายในกลุ่มอิสลามการเมือง ที่เห็นได้ชัดคือความสัมพันธ์ของกลุ่มมุสลิมสายจารีตประเพณีและกลุ่มมุสลิมสมัยใหม่ที่มีความขัดแย้งในฐานะที่องค์กรเหล่านี้มีบทบาททางการเมืองแบบทางการ ความแตกแยกทางการเมืองระดับผู้นำเป็นผลมาสู่ความขัดแย้งในหมู่ประชาชนจากหน้าอีกทั้งยังเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการปฏิรูปกิจการต่าง ๆ ของประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิรูปกองทัพซึ่งเป็นช่องว่างที่อาจทำให้มรดกเผด็จการสามารถมาแทรกแซงในการเมืองภาคพลเรือนอย่างไรก็ตาม ท่ามกลางความไม่ลงรอยกันระหว่าง

กลุ่มอิสลามการเมืองก็สอดรับกระแสวิจารณ์ทิศทางของอิสลามการเมืองในประเทศที่เกิดขึ้นมาก่อนหน้านี้โดยกลุ่มปัญญาชนมุสลิมที่เป็นนักวิชาการและนักเคลื่อนไหว นำมาสู่การเปลี่ยนแปลงทิศทางของวัฒนธรรมการเมืองในเวลาต่อมา (ฟารีดา ขัจดมาร, 2556)

ภายใต้การนำของยุคประธานาธิบดีเมกาว่าตี ชูการ์โนบุตรใน ค.ศ. 2001 - 2004 การเข้ามารับตำแหน่งประธานาธิบดีของนางเมกาว่าตีเป็นความท้าทายอย่างมาก เนื่องจากเป็นช่วงที่อินโดนีเซียมีปัญหาารุมเร้า ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม เช่น ปัญหาการปฏิรูประบบราชการและรัฐวิสาหกิจให้ทันสมัยเพื่อให้สอดคล้องกับกระบวนการประชาธิปไตย เนื่องจากยังมีปัญหาเรื่องวัฒนธรรมที่ฝังลึกอยู่ในระบบราชการและรัฐวิสาหกิจ ปัญหากองทัพ ปัญหาการแบ่งแยกดินแดน และการเกิดโรคระบาดโรคซาร์ส (SARS) ขึ้น (ศิริราวดี บุญยเกียรติ และจิรวัฒน์ แสงทอง, 2556, 29) ในช่วงสมัยของประธานาธิบดีเมกาว่าตี การปฏิรูปประชาธิปไตยในอินโดนีเซียไม่ได้สะดุดลงเนื่องจากมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญโดยสภาที่ปรึกษาประชาชนใน ค.ศ. 2002 ให้ตำแหน่งประธานาธิบดีและรองประธานาธิบดีมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ขณะที่ก่อนหน้านี้ทั้งสองตำแหน่งมาจากการเลือกสรรกันเฉพาะในสภาที่ปรึกษาประชาชน (ศิริราวดี บุญยเกียรติ และจิรวัฒน์ แสงทอง, 2556) ซึ่งนับเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญจุดหนึ่งของพัฒนาการทางการเมืองของอินโดนีเซีย ต่อการสร้างประชาธิปไตยที่ก้าวหน้ายิ่งขึ้นนอกเหนือจากการมีมติรับรองการเลือกตั้งประธานาธิบดีโดยตรงแล้ว ก้าวสำคัญในการปฏิรูปการเมืองอินโดนีเซียสู่ความเป็นประชาธิปไตย

ต่อมาอินโดนีเซียอยู่ในภายใต้การนำของยุค

วัฒนธรรมการเมืองหมายถึง ทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยมของสมาชิกในสังคม ที่มีต่อการเมือง ซึ่งเป็นผลมาจากการกล่อมเกลาทางการเมือง ทั้งในระดับครอบครัว โรงเรียน สถาบันการศึกษา และสถานที่ทำงาน

ประธานาธิบดีซูชิโด้ บัมบัง ยูโดโยโน ค.ศ. 2003-2013 มีกลุ่มพรรคการเมืองมุสลิมสมัยใหม่มีแนวโน้มสนับสนุนซูชิโด้ บัมบัง ยูโดโยโน เป็นประธานาธิบดี เนื่องจากพรรคต่าง ๆ เหล่านี้ไม่สนับสนุนพรรคของเมกาวาตีที่มีแนวคิดแบบโลกวิสัย ในช่วงเวลานั้น กลุ่มการเมืองอิสลามสมัยใหม่มักวิจารณ์การทำงานการบริหารประเทศของเมกาวาตี แต่พวกเขาก็มีความกังวลที่ให้กลุ่มทหารเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ในขณะที่กลุ่มมุสลิมสายจารีตพยายามที่จะสร้างสมานฉันท์ระหว่างอับดุลเราะห์มาน วาฮิด และฮาซิม มูซาดิ หัวหน้าองค์กรคนใหม่ขององค์กรนะห์ฎอตุล อุลามา เพื่อสร้างพันธมิตรและกีดกันไม่ให้ซูชิโด้ขึ้นเป็นประธานาธิบดี อย่างไรก็ตามการดำเนินการดังกล่าวไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากอับดุลเราะห์มานมีความสนิทสนมกับซูชิโด้ และเคยสนับสนุนเขาในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งอีกด้วย ส่วนฮาซิมต้องสนับสนุนซูชิโด้ในฐานะไฟโบลสำคัญขององค์กรนะห์ฎอตุล อุลามา ชัยชนะของซูชิโด้เป็นความสำเร็จของอดีตนายทหารที่ก้าวเข้ามาครองที่นั่งส่วนใหญ่ในสภาและเป็นยุทธศาสตร์ของกลุ่มอิสลามการเมืองในการเลือกผู้นำที่ไม่ได้สังกัด

พรรคการเมืองเข้ามาชิงตำแหน่งผู้นำในครั้งนี้จุดประสงค์ของพวกเขาเพื่อสร้างพลังทางการเมืองให้กับนักการเมืองฝ่ายพลเรือนและเป็นวิกฤติการณ์ภายในประเทศที่เกิดขึ้นตั้งแต่ ค.ศ. 2001 (Marcus Mietzner, 2009)

ภายใต้การนำของยุคประธานาธิบดีโจโก วิโดโด เริ่มดำรงตำแหน่งใน ค.ศ. 2014 จนกระทั่งปัจจุบัน อินโดนีเซียได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่าประเทศประชาธิปไตยใหม่ประเทศนี้ พัฒนาได้อย่างรวดเร็วและมั่นคงขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งทางการเมืองและเศรษฐกิจรัฐบาลภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยสามารถปกครองประเทศที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ภาษา และวัฒนธรรมให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน หรือในภาษาอินโดนีเซียเรียกว่า Bhinneka Tunggal Ika (Unity in Diversity) นอกจากนี้การพัฒนาระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มั่นคงของอินโดนีเซียยังเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับประเทศที่มีศาสนาอิสลามเป็นศาสนาประจำชาติประเทศอื่น ๆ (เดลินิวส์ออนไลน์, 2018)

ผลจากการวิจัยจะเห็นว่าวัฒนธรรมทางการเมืองนี้มีส่วนสำคัญในการกำหนดรูปแบบพฤติกรรมการเมืองของบุคคลแต่ละเชื้อชาติ แต่ละ

ชนชั้นให้ต่างกันออกไป วัฒนธรรมการเมืองหมายถึงทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยมของสมาชิกในสังคมที่มีต่อการเมือง ซึ่งเป็นผลมาจากการกล่อมเกลาทางการเมือง ทั้งในระดับครอบครัว โรงเรียน สถาบันการศึกษา และสถานที่ทำงาน นอกจากนี้ วัฒนธรรมการเมืองเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง พัฒนาการทางการเมือง และรูปแบบของการเมืองการปกครองที่เป็นอยู่ในแต่ละประเทศ จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า วัฒนธรรมการเมืองในประเทศมุสลิมในอาเซียนจะมีอัตลักษณ์เฉพาะของแต่ละประเทศอย่างชัดเจนแตกต่างกันไป ซึ่งประเทศอินโดนีเซียเป็นประเทศหมู่เกาะที่ใหญ่ที่สุดในโลก ในบรรดาประชากรทั้งหมดของประเทศอินโดนีเซียทางด้านรากเหง้า เชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม รวมถึงภาษาและสำเนียงการพูดต่าง ๆ ในจำนวนมีประชากรที่นับถือศาสนาอิสลามมากที่สุด รองลงมาคือศาสนาพุทธและศาสนาคริสต์ ด้วยเหตุนี้ประชากรของอินโดนีเซียจึงเข้าใจและยอมรับตรงกันถึงความจำเป็นในการเน้นความเป็น ‘เอกภาพท่ามกลางความหลากหลาย - Unity in diversity’ ซึ่งเป็นคำขวัญสำคัญประจำชาติ อีกทั้งยังปรากฏอยู่ในตราแผ่นดินที่ได้จารึกและสร้างสรรค์ความมั่นคงของอินโดนีเซียที่เรียกว่า “ภินเนกา ตุงกัล อิกกา” (Bhinneka Tunggal Ika - Out of many, One) อย่างต่อเนื่องตลอดมา ตั้งแต่สมัยหลังสงครามโลกครั้งที่สองจนถึงปัจจุบัน (ภูวดล ทรงประเสริฐ, 2547, น. 1-2)

บทสรุปปิดท้าย

จากการศึกษาในครั้งนี้สามารถกล่าวได้ว่าเราควรตระหนักถึงความสำคัญและทำความเข้าใจบริบทในทางวัฒนธรรมการเมืองของประเทศมุสลิม

ในอาเซียน: กรณีศึกษาอินโดนีเซีย (Political Culture of Muslim countries in ASEAN: Case study Indonesia) ซึ่งนับได้ว่าเป็นความสำคัญต่อประเทศไทย เนื่องจากประเทศอินโดนีเซียถือเป็นประเทศเพื่อนบ้านที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศไทยมาเป็นเวลานานและประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิม เราสามารถแสวงหาจุดร่วมและสวามยวามต่างในการคบหาสมาคมกับผู้คนของประเทศอินโดนีเซียนี้ได้ หากเราเรียนรู้และเข้าใจซึ่งกันและกัน นอกจากนี้แล้วทางการไทยหรือหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอินโดนีเซียสมควรพิจารณาแนวทางในการกำหนดกรอบนโยบาย วางแผนงานของการดำเนินนโยบายต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ การศึกษา สังคมและวัฒนธรรม หรือแม้กระทั่งสามารถนำบทเรียนที่ได้รับจากการเรียนรู้ในประเทศอินโดนีเซียมาใช้ในประเทศไทยอีกด้วย นอกจากนี้แล้วเราควรที่จะมีการศึกษาวิจัยประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักการอิสลามมาใช้ในทางการเมืองการปกครองและการบริหารภายในประเทศอื่น ๆ ที่เป็นเพื่อนบ้านอาเซียนของไทยเพื่อที่จะสามารถทำความเข้าใจบริบทของประเทศนั้น ๆ เพิ่มขึ้น

จนกระทั่งการบูรณาการศาสนาอิสลามให้มีความสอดคล้องกับการขับเคลื่อนทางการเมือง ตลอดจนจนการจัดแบ่งการปกครองประเทศว่าเป็นความเป็นไปในรูปแบบที่แตกต่างกันไปตามความเหมาะสมของประเทศนั้น ๆ ไป แต่หลักพื้นฐานในการปกครองประเทศของประเทศอินโดนีเซีย คือการนำศาสนาอิสลามมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ และยังให้ทราบถึงการบูรณาการวัฒนธรรมทางการเมืองมาใช้กับแนวทางอิสลามได้อย่างสมบูรณ์แบบ โดยศาสนาอิสลามถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือหนึ่งในการ

สร้างอัตลักษณ์ของชาติ (National Identity) ซึ่งมีความกลมกลืนในทุกๆ ส่วน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านสังคม การศึกษา และเศรษฐกิจ สิ่งสำคัญที่สุดคือการก่อให้เกิดวัฒนธรรมการเมืองแบบอิสลามขึ้น

ดังนั้นจึงสรุปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. ปัจจัยที่ทำให้เกิดการขับเคลื่อนเป็นวัฒนธรรมการเมืองของกรณีประเทศอินโดนีเซียนั้นจากการวิจัยนี้ค้นพบว่าอิทธิพลของศาสนาอิสลามมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากต่อการดำเนินงานในทางการเมืองในทุกยุคทุกสมัยหลังจากอินโดนีเซียได้รับเอกราชเป็นต้นมา

2. การพัฒนาการเมืองวัฒนธรรมการเมืองในอินโดนีเซีย จะเห็นได้ว่าอินโดนีเซียนั้นเป็นประเทศที่ค่อยๆ สร้างเสถียรภาพให้กับตัวเองทีละก้าว ซึ่งมาจากทำงานของรัฐบาลแต่ละสมัยที่เข้ามาดำรงตำแหน่ง ที่มีความโดดเด่นต่างๆ กัน ในช่วงแรกของยุคระเบียบใหม่ของซูฮาร์โต เป็นช่วงที่เศรษฐกิจของอินโดนีเซียมีความเจริญเติบโตเป็นอย่างมาก แต่ในทางตรงข้ามประชาชนก็ไม่มีสิทธิเสรีภาพในการกระทำการสิ่งใดที่นอกเหนือจากคำสั่งรัฐ หลังจากทีประชาชนต้องตกอยู่สภาวะที่ไร้ซึ่งสิทธิมาเป็นเวลานาน สิทธิและเสรีภาพครั้งใหม่ก็เริ่มเกิดขึ้นอีกครั้ง

3. ผลกระทบจากการใช้วัฒนธรรมการเมืองแบบอิสลามในแง่มุมมองต่างๆ ภายในประเทศอินโดนีเซีย คือกลุ่มคลั่งศาสนาที่มีบทบาทอย่างมากในการเลือกตั้งผู้ว่า ครั้นนั้น คือ กลุ่ม Islamic Defenders Front (FPI) โดยการนำของ นายริซีก ชิฮาบ (Rizieq Shihab) กลุ่ม FPI มีแนวคิดแบบมุสลิมหัวรุนแรง โดยนิยมความรุนแรง และยังต้องการให้ประเทศอินโดนีเซียบังคับใช้กฎหมายอิสลามทั่วทั้งประเทศ นอกจากนี้ยังมีแนวคิดต่อต้านตะวันตก และระบบทุนนิยม ที่กลุ่มนี้มองว่าจะเข้ามาทำลายวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชาวอินโดนีเซียที่นับถือศาสนาอิสลาม ด้วยเหตุนี้ทำให้ประเทศประอินโดนีเซียสามารถเป็นประเทศที่มีความพร้อมทั้งในด้านการพัฒนาสังคมและด้านการพัฒนาเศรษฐกิจที่มีความเจริญก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลาทั้งในปัจจุบันและอนาคตต่อไป

เหตุนี้ทำให้ประเทศประอินโดนีเซียสามารถเป็นประเทศที่มีความพร้อมทั้งในด้านการพัฒนาสังคมและด้านการพัฒนาเศรษฐกิจที่มีความเจริญก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลาทั้งในปัจจุบันและอนาคตต่อไป ■

กิตติกรรมประกาศ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายงานการวิจัยเรื่อง “วัฒนธรรมการเมืองของประเทศมุสลิมในอาเซียน: กรณีศึกษาอินโดนีเซีย (Political Culture of Muslim Countries in ASEAN: Case Study Indonesia)” ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากการวิจัยกองทุนวิจัยวิทยาเขตปัตตานี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี สัญญาเลขที่ POL600715S ทั้งนี้ ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- ทวีศักดิ์ เผือกสม. (2547). **อินโดนีเซียรายา รัฐจารีตสู่ “ชาติ” ในจินตนาการ**. กรุงเทพฯ: มติชน.
- พัชรมน โสสุรัตน์. (2558). **ความหลากหลายทางวัฒนธรรมการเมืองของกลุ่มประเทศอาเซียน**. นครปฐม: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ภาณุวัฒน์ พันธุ์ประเสริฐ. (2557). ประวัติศาสตร์ของการกระจายอำนาจในอินโดนีเซีย. ใน **รวมบทความวิชาการและงานวิจัยการประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติครั้งที่ 14** (หน้า 1381- 1392). อุบลราชธานี : ศิริธรรมออฟเซ็ท.
- ภูวดล ทรงประเสริฐ. (2547). **อินโดนีเซีย: อดีตและปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มุฮัมหมัดอิลยาส หญาปริง. (2553). เบื้องหลังการก่อตัวของประชาธิปไตยในอินโดนีเซีย: บทบาทของเสรีนิยมอิสลาม และอิสลามศึกษาแนวปฏิรูป. **วารสารเอเชียพิจาร**, 1(2).
- ศิริรวาดิ บุญเกียรติ, จิรวัดณ์ แสงทอง. (2556). นักการเมืองและสถานการณ์การเมืองอินโดนีเซีย ก่อนการเลือกตั้งประธานาธิบดี ปี 2014. **รัฐมัล**, 34 (1), 27-41.
- ฟารีดา ขจัดมาร. (2556). **พลวัตของ “อิสลามการเมือง” ในอินโดนีเซียหลังยุคซูฮาร์โต**. สืบค้นจาก <https://deepsouthwatch.org/th/node/4464>.
- เดลินิวส์. (2560). **โจโก วิโดโด-“โอบามา” แห่งอินโดนีเซีย**. สืบค้นจาก http://www.asean thai.net/ewt_news.php?nid=2756&filename=index
- ASTV ผู้จัดการออนไลน์. (2561). **อินโดนีเซียต้องปฏิวัติวิถีคิดของคนในชาติ**. สืบค้นจาก <http://www.siamintelligence.com/jokowi-indonesia-mental-revolution/>
- Crouch, H. (2002). **Islam in Southeast Asia: Analyzing Recent Development**. Singapore: Institute of Southeast Asian Studies
- Esposito, J. L. (1997). Claiming the Center: Political Islam in Transition. **Harvard International Review**. 19 (2).
- Mietzner, M. (2006). **Military politics, Islam and the state in Indonesia: From turbulent transition to democratic consolidation**. Singapore: Institute of Southeast Asian Studies
- สยาม อินเทลลิเจนซ์. (2558). **100 วัน “โจโกวี”กับความท้าทายในตำแหน่งประธานาธิบดีอินโดนีเซีย**. สืบค้นจาก <http://www.siamintelligence.com/jokowi-the-first-hundred-days/>